

OP DE HOOGTE

SEPTEMBER 2026 - NUMMER 125 - JAARGANG 11

St. Jozef Gendt

Inhoudsopgave | St. Jozef, Gendt | september 2026

U kunt in dit nummer lezen over:	op pagina:
Column Michel Hodes: Wat een wereld...	3
Activiteiten St. Jozef september	4-7
Seniorenpastoraat: mensenrechten als bron van Vrede	8-9
Omslagfoto: appeloogst	9
Het kaf van het koren scheiden	10
Kent u haar nog? Corry Konings	11
Grote activiteiten september	12
Op deze dag. De eerste Apple computer	13
Koning, keizer, admiraal	14-15
Evenementen Gemeente Lingewaard september	16
Plant van de maand september. De herfstaster	17
Boontjes	18-19
Prijswinnaars augustus	19
Opa en Boris	20
Ode aan Market-Garden	20
23 september Begin van de herfst	21
Telefoonnummers	22
Gedicht: Jong en oud	22
Puzzel september	23

Colofon

Coördinatie

Liduina, Bommel	Kevin Schuffelers
St. Jozef, Lent	Ria Besselink
Sancta Maria, Huissen	Anita van Wijk
St. Jozef, Gendt	Ria Besselink

Communicatie algemeen	Kevin Schuffelers
Eindredactie	Ria Besselink
Omslagfoto	Ria Besselink

Inleveren kopij

Wanneer	t/m de 9 ^{de} van de maand
Waar	Liduina Bommel: brievenbus Recreatiezaal St. Jozef, Lent: brievenbus Restaurant Sancta Maria, Huissen: brievenbus Restaurant St. Jozef, Gendt: Receptie
Digitaal	redactieopdehoogte@rijnwaal.nl

Wat een wereld.....

Er moet mij toch iets van het hart en ik wil u deelgenoot maken.

Zelf ben ik sportliefhebber en ik kijk veel sport en doe zelf ook nog wat actiefs.

Maar het valt mij op dat het steeds meer over de bijzaken gaat.

Neem bijvoorbeeld het voetbal en dan in het bijzonder het WK van afgelopen zomer in Canada, Mexico en de Verenigde Staten.

Wat een potsierlijke bijeenkomsten met de baas van de FIFA en de president van de VS waren dat!

Het spelletje, door velen de belangrijkste bijzaak van het leven genoemd, is opeens niet meer zo'n bijzaak.

Zeker niet als het om vele miljarden gaat en zeker ook als het alleen maar over die miljarden gaat.

Als er dan ook nog een president belt dat een rode kaart niet terecht is en dat daarop wordt geregeld dat die kaart niet geldig is, dan ben ik de draad volledig kwijt!

Het grote geld kan dus ook de spelregels van een spelletje veranderen?

Wanneer gaat het weer over het spelletje???

De soap is nog niet ten einde want de "baas van de FIFA" heeft onlangs weer een grote truc uitgehaald om nog meer te verdienen.

Nu moet Europa maar eens de hoeder van de integriteit gaan spelen en dat doen zij gelukkig ook.

Ik ben wel benieuwd hoe dat verder gaat.

Terug naar uw en onze wereld.

Ook in onze wereld speelt er veel.

De tarieven staan onder druk.

De discussies die wij voeren met de zorgkantoren over wat zij graag willen, maar wat niet past bij de visie van de organisaties in de ouderenzorg worden ook met regelmaat gevoerd.

Helaas halen wij daar nog wel eens bakzeil.

Zeker als het er om gaat om echtparen bij elkaar te houden, iets wat voor u en ons de normaalste zaak van de wereld is.

Dan moeten wij opboksen tegen de regels, terwijl de regels in uw belang zouden moeten zijn opgesteld.

Wij blijven boksen laat ik u dat wel zeggen, maar succes is helaas niet altijd gegarandeerd.

Met vriendelijke groet,

Michel Hodes

Voorzitter Raad van Bestuur

(0481) 470600

www.rijnwaal.nl

*** Wekelijkse activiteiten ***

Mannenclub

Bijna elke donderdagochtend vanaf 11.00 uur is vrijwilliger Piet aanwezig om met de mannen een activiteit te doen.

In de oefenzaal wordt hard gewerkt op sportief gebied, maar ook de lachspieren worden deze ochtend geactiveerd.

Koffie in de buurt

Elke week is er voor de bewoners van de zorgappartementen een buurtactiviteit met een kopje koffie tussen 14.00 en 16.00 uur.

Op maandag op de vide op de eerste verdieping, en ook op Woensdagmiddag. U bent van harte welkom!

Als er een grote activiteit in het restaurant of Centrum georganiseerd wordt, vervalt de buurtkoffie -activiteit.

Soos middag

Elke vrijdag middag is er soos middag in de Gasterij.
Handwerken, spelletjes, gezellig samen zijn met koffie en thee.
U bent van harte welkom!

Sjoelen

Elke maandagmiddag is er voor de sportieve bewoner van St. Jozef een sjoelcompetitie in de Gasterij.

Onder leiding van een vrijwilliger kunt u vanaf 14.00 uur aan de slag. Omdat we speciale tafelsjoelbakken hebben, kunt u tijdens het spel gewoon blijven zitten.

Voor informatie over deze activiteit kunt u terecht bij een welzijnsmedewerker.

Wandelmiddag

Elke dinsdagmiddag om 14.00 uur kunt u samen met vrijwilligers een korte wandeling door het dorp maken.

Aan deze wandeling zijn geen kosten verbonden.

Wilt u meewandelen?

Vraag naar de mogelijkheden via de welzijnsmedewerker.

Aansluitend drinken we bij thuiskomst een kopje koffie/thee samen.

Gymnastiek

Vindt u bewegen ook zo belangrijk en wilt u dit onder deskundige leiding en met regelmaat doen:

Meld u dan aan als lid van het SWOG.

Informatie en inschrijfformulieren zijn via de activiteitenbegeleiding te verkrijgen.

De gymlessen zijn aangepast aan uw mogelijkheden en worden zittend gegeven.

De leskosten bedragen € 11,00 per kwartaal.

Op dit moment gymmen we elke woensdag in twee groepen tussen 13.00 en 15.00 uur. De gym gaat gewoon door in de zomermaanden, misschien er 1 x een les uitvalt dit proberen we tijdig kenbaar te maken.

Koersbal

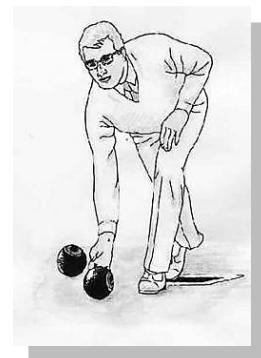
Wekelijks organiseert het SWOG (Stichting Welzijn Ouderen Gendt) op woensdagmiddag een koersbalcompetitie in de hal/ Centrum van het Hof van Breunissen.

Aanvangstijd 14.00 uur.

U betaalt een contributie aan het SWOG.

Een kopje koffie of thee hoort er natuurlijk bij en is voor uw rekening.

Kom eens kijken op woensdagmiddag.

Grote activiteiten

Wij organiseren een paar keer per maand grote activiteiten voor onze bewoners. Deze kunt u vinden in 'Op de Hoogte' en op onze flyers die door het huis hangen. Hier staat de activiteit op, de tijd, eventuele kosten en waar de activiteit plaatsvindt.

Welzijn

U bent natuurlijk dagelijks in de Gasterij welkom voor een kopje koffie, thee en een gezellig praatje.

Van maandagochtend tot en met vrijdagochtend is er daarnaast gelegenheid om samen met een welzijnsmedewerker en vrijwilligers een spel te spelen.

Vanaf 10.00 uur zijn zij daar aanwezig.

Bij vakantie of ziekte zal dit helaas niet altijd mogelijk zijn.

Ook zijn er regelmatig op de middagen activiteiten in de Gasterij van 14.00 tot 16.00 uur. Kijk hiervoor op de flyers in de hal.

Welzijnsplein

Het welzijnsplein bevindt zich in de Gasterij.

Hier kunt u van maandagochtend tot vrijdagmiddag deelnemen aan verschillende activiteiten.

Er is voor ieder wat wils.

In de witte kast vindt u verschillende spellen waar u zelf gebruik van mag maken.

Ook in de weekenden mogen onze bewoners zelf gebruik maken van het Welzijnsplein.

Doordeweeks vanaf 10.00 uur is er een welzijnsmedewerker en/of vrijwilliger aanwezig en vanaf 14.00 uur, maar voel je vrij om zelf iets te ondernemen op het welzijnsplein.

Crea doe

Wekelijks organiseren wij een creatieve ochtend, op elke donderdag van de week. Wanneer het niet doorgaat staat het niet in Op de Hoogte.

Deze activiteit vindt plaats in de Gasterij.

U mag iets van u zelf meenemen bijv. breiwerk, haakwerk of kaarten maken.

De koffie staat klaar vanaf 10:15 uur en 10:30 uur starten we.

Komt u ook gezellig?

U bent van harte welkom!

Zou u graag naar de Gasterij komen, maar heeft u vervoersproblemen?

Laat het de medewerkers van de Gasterij weten, de vrijwilligers komen u zo nodig op uw appartement ophalen.

Houdt u niet van spelletjes?

Ook voor een kopje koffie en/of een goed gesprek zien we u graag in de Gasterij.

* Maandelijkse activiteiten *

55+ avondbingo

Elke eerste dinsdag van de maand is er een 55+ bingo in ons restaurant om 19.00 uur.

Deze bingo is bedoeld voor iedereen die zelfstandig dit spel kan spelen of zelf begeleiding meeneemt.

Neem uw familielid, buurman, neef of nicht gezellig mee!

De kosten zijn voor u als bewoner € 6,00

Bezoekers: € 8,00 per persoon, dit is inclusief 1x koffie/thee

Bingo

Let op, deze maand is de bingo op **17 september**

Inloop vanaf 14.00 uur, iedereen is van harte welkom!

Bewoners €6,00 per bingoplankje

Bezoekers €8,00 Inc. 1x koffie/thee.

Intuïtief tekenen en kleuren

Intuïtief tekenen en kleuren gaat om de ontspanning van het samen creatief bezig zijn. Iedereen kan het, er is geen voorbeeld, alleen een aanwijzing.

Het tekenen is bijvoorbeeld een doodle van golvende of hoekige lijnen, of we tekenen in een cirkel als een mandala, of het zijn bloem-, boom of dierachtige vormen.

Vervolgens worden de vlakken ingekleurd.

Na afloop nemen we even de tijd om te bekijken wat iedereen gemaakt heeft.

Elke 3^e maandagochtend van de maand om 10.30 u op de vide onder leiding van Ellen (geestelijk verzorger)

Lokale cliëntenraad Gendt

De lokale cliëntenraad is er voor de bewoners van RijnWaal Gendt om voor hen de belangen te behartigen.

Zij bestaat uit 4 cliënten raadsleden.

Wij hebben om de 6 weken vergadering waar dan zaken worden besproken die voor u als bewoner belangrijk zijn.

U mag als bewoner onze vergaderingen bijwonen

Wanneer u denkt ons nodig te hebben kunt u ons telefonisch benaderen onder telefoonnummer: 06-44802733 of.... Per mail: lcrgendt@rijnwaal.nl

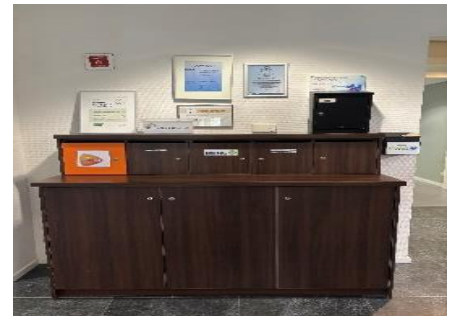
U kunt ook een briefje in onze brievenbus stoppen, deze staat in de hal.

Deze vindt u bij de bruine kast in de hal. (zie afbeelding)

Met vriendelijke groet,

Yvonne Heeregrave

Voorzitter lokale cliëntenraad Gendt.

Truckrun

Lingewaard & Overbetuwe

26 september 2026

Gaat u mee?

U krijgt de unieke kans om mee te mogen rijden in de Truckrun dit jaar.

De hele rit duurt ongeveer 2,5 uur en gaat van start om 18:00 uur vanuit Gendt.

Deze tour komt door de volgende dorpen:

Haalderen, Bemmeler, Oosterhout, Elst, Huissen, Angeren, Doornenburg.

We rijden met een touringcar mee in de stoet en onderweg kunt u genieten van heel veel blije gezichten, toeterende trucks en veel zwaaiende mensen.

Wilt u mee?

Laat het dan aan de collega's van welzijn weten en zij houden een plek gereserveerd voor u. Er zijn helaas geen rolstoelplaatsen beschikbaar.

Seniorenpastoraat : Mensenrechten als bron van Vrede

De maand september is in de Betuwe een maand vol herinneringen en vieringen rond de bevrijding in 1944 en de slag om Arnhem Market Garden : "A bridge to Far", de evacuatie, het Manneneiland.

Dankbaar herdenken dat we in vrijheid mogen leven, maar soms bijna tastbaar voelen hoe die vrijheid onder druk staat.

Oorlogen elders die hier het dagelijks leven beïnvloeden, boodschappen en energie werden duurder.

Tegenstellingen zijn feller, moslim- en Jodenhaat en andere vormen van discriminatie zijn toegenomen.

In deze maand is er ook al jaren de vredesweek.

Dit jaar van 19 tot 26 september met als thema 'Niets doen is geen optie.'

Met de oproep om niet weg te kijken wanneer we in eigen omgeving geconfronteerd worden met onrecht en uitsluiting.

Dat we niet onverschillig blijven wanneer we in onze eigen omgeving merken dat onder het mom van grapje discriminerende opmerkingen worden gemaakt.

We worden gevraagd attent te zijn om elke mens de kans te geven mens te zijn als man, vrouw, transgender, met welke lichaamskleur ook, gelovig of niet gelovig.

Een oproep om zo actief verbinding te zoeken, bruggen te bouwen en mensen erkennen in hun volledige menselijkheid.

Zo kunnen we werken aan vrede dichtbij door onszelf en anderen telkens de vraag te stellen: 'Wat doe jij voor vrede?'.

Op deze wijze mogen we het werken aan de vrede dichtbij zien als het op een persoonlijke manier vorm geven aan de mensenrechten zoals:

recht op leven en veiligheid, verbod op slavernij en marteling, vrijheid van meningsuiting en godsdienst, recht op een eerlijk proces, gelijkheid voor de wet en discriminatieverbod. Of zoals artikel 1 uit onze Nederlandse grondwet: Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld.

Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, op welke grond dan ook, is niet toegestaan.

Dit artikel uit onze grondwet mogen we verstaan als de Nederlandse verwoording van wat we ook terugvinden in de tekst van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM) in 1948 aangenomen, door de Verenigde Naties zonder tegenstemmen, maar met acht onthoudingen.

In dit verband is het bijzonder om kennis te nemen van het boek van Tomer Persico een Israëliisch denker *"In God's image"*.
Daarin beschrijft hij hoe het scheppingsverhaal met de mens geschapen als beeld van God, aan de basis ligt van een eeuwenlange historische ontwikkeling, die uitmondde in de formulering van de universele rechten van de mens.
Dat betekent niet alleen dat mensen fundamenteel gelijk zijn, maar ook dat het individu en diens geweten centraal staat.
"Als elk menselijk leven heilig is, dan heeft het individu dimensies die niet vertrapt of onderdrukt mogen worden."

Wanneer wordt opgemerkt dat veel mensen zullen zeggen dat de mensenrechten een seculiere uitvinding zijn, voortkomend uit verzet tegen de kerk dan is zijn reactie: Maar dan sla je wel een groot deel van de geschiedenis over.
Het idee van mensenrechten kwam niet uit de lucht vallen, het heeft religieuze wortels. Ik denk dat de gedachte dat er iets onaantastbaars of heiligs is aan elk persoon zich niet zou hebben ontwikkeld zonder de notie van het geschapen zijn naar Gods beeld.
In het kader van de Vredesweek is deze gedachtegang een waardevolle wegwijzer om het motto "Niets doen is geen optie" ook concreet in te vullen.
Als je elke mens mag zien als beeld van God, dan roept dat een verantwoordelijkheid op naar elkaar, als we ons bewust worden dat iedere mens mag gezien worden als een manifestatie van Gods aanwezigheid.
Dat is herkenbaar in alles wat iedere mens ten goede kan doen in eigen omgeving. In het beleven van relaties, in je plek in de maatschappij, in de wijze waarop mensen echt oog hebben voor elkaar.
Bijzonder pijnlijk is het dan wanneer het gedrag van mensen dit beeld van God verduisteren en zo een bron worden van onvrede, onderdrukking en machtsmisbruik waardoor vaak juist de kleine man wordt getroffen.
De kwetsbare mens die dan vanuit dat beeld van God zijn om aandacht vraagt en om gezien te worden.
Gezien te worden als mens voor wie artikel 1 van onze Grondwet en de mensenrechten een bron van vrijheid mag zijn.

Seniorenpastor John Rademakers

~~~~~

Omslagfoto: Appeloogst

Deze foto laat prachtig zien waar september in de Betuwe om bekend staat: takken vol rijpe appels, klaar om geplukt te worden. Het is de tijd van oogsten, proeven en genieten van vers fruit, rechtstreeks uit de boomgaard.

Leuk om te weten: Ook dit jaar organiseert Landwinkel De Woerdt in Ressen weer gezellige appelplukdagen. Bezoekers kunnen zelf appels plukken, meerijden met het boomgaardtrentje, verse appelsap proeven en genieten van livemuziek en het boerderijterras.

De plukdagen zijn op **29 augustus** en **5, 12, 19 en 26 september**, telkens van 09.00 tot 17.00 uur.
Vooraf aanmelden is niet nodig.

Het kaf van het koren scheiden

In onze dagelijkse taal gebruiken we nog geregeld uitdrukkingen en gezegden die een historische achtergrond hebben.

Maar waar komen deze uitdrukkingen eigenlijk vandaan?

Als iemand zegt dat je **het kaf van het koren moet scheiden**, bedoelt hij dat je onderscheid moet maken tussen wat waardevol is en wat niet. Maar deze uitdrukking was ooit heel letterlijk.

Vroeger, toen veel mensen nog op of rond een boerderij werkten, werd het graan na de oogst gedorst.

Daarbij kwamen de graankorrels los van hun omhulsel.

Daarna moest het **kaf** – de lichte, droge vliesjes rond de korrel – nog worden gescheiden van het **koren**, de waardevolle graankorrels waarvan meel en brood werden gemaakt.

Dat gebeurde door het graan met een houten schep of riek in de lucht te gooien.

De wind blies het lichte kaf weg, terwijl de zwaardere korrels weer op de grond vielen.

De houten schaal waarmee het graan omhoog werd gegooid, heette een **wan**.

Daar komt het oude werkwoord **wannen** vandaan: het scheiden van kaf en koren met behulp van de wind.

Zo bleef alleen het bruikbare graan over.

Uit dat boerenwerk ontstond de uitdrukking '**het kaf van het koren scheiden**'.

Tegenwoordig gebruiken we die wanneer we een goede keuze moeten maken of onderscheid moeten maken tussen kwaliteit en minder goede zaken.

Denk bijvoorbeeld aan het beoordelen van informatie, het kiezen van een product of het selecteren van de beste kandidaten voor een baan.

Wist u dat?

Het kaf werd vroeger niet zomaar weggegooid.

Op veel boerderijen diende het als strooisel in de stal of als vulling voor matrassen en kussens.

Vrijwel alles kreeg een nuttige bestemming.

De uitdrukking '**het kaf van het koren scheiden**' is al honderden jaren oud.

Zelfs in de Bijbel komt het beeld van het scheiden van kaf en koren voor als symbool voor het onderscheiden van goed en kwaad.

Daardoor is de uitdrukking al generaties lang bekend.

Misschien hebt u zelf nog meegemaakt dat er op het land werd gedorst of dat u een dorsmachine aan het werk zag.

Dan weet u hoe letterlijk deze uitdrukking ooit was.

Hoewel de meeste oogsten tegenwoordig machinaal worden verwerkt, leeft de uitdrukking nog altijd voort in onze taal – als herinnering aan een tijd waarin de wind hielp om **het kaf van het koren te scheiden**.

Kent u haar nog? Corry Konings

Op 8 september 2026 viert Corry Konings haar 75e verjaardag. Al meer dan een halve eeuw behoort zij tot de bekendste zangeressen van Nederland. Met haar warme stem en herkenbare levensliedjes wist ze miljoenen mensen te raken.

Corry Konings werd op 8 september 1951 geboren in Breda en groeide op in het Brabantse Sint Willebrord.

Als tiener werkte ze als kapster, maar haar grote passie was zingen.

Op jonge leeftijd sloot ze zich aan bij een bandje en niet veel later werd ze ontdekt door Pierre Kartner, beter bekend als Vader Abraham.

Hij zag direct haar talent en hielp haar aan haar eerste grote successen.

Samen met Corry en de Rekels brak ze eind jaren zestig door.

De eerste hits volgden elkaar snel op, maar in 1970 kwam het nummer dat haar voorgoed een naam in de Nederlandse muziekgeschiedenis zou geven: Huilen is voor jou te laat.

Het lied stond maar liefst 41 weken in de Top 40 en groeide uit tot een van de bekendste Nederlandstalige liedjes aller tijden.

Velen kunnen het refrein nog altijd moeiteloos meezingen.

In 1972 begon Corry aan een solocarrière.

Ook die bleek een groot succes.

Liedjes als "Ik krijg een heel apart gevoel van binnen", "Jij weet toch wel wat liefde is", "Adios amor" en later "Mooi was die tijd" werden geliefde klassiekers.

Haar muziek klonk op de radio, tijdens dansavonden, op familiefeesten en in menig café. Corry bleef altijd dicht bij zichzelf.

Met haar vriendelijke uitstraling en Brabantse nuchterheid bleef ze geliefd bij een breed publiek.

Ook jongere generaties leerden haar kennen door haar deelname aan Expeditie Robinson in 2018, waar ze veel bewondering oogstte.

Naast haar succesvolle carrière is Corry een trotse moeder van een zoon en een dochter en inmiddels ook oma.

In interviews vertelt ze regelmatig dat de tijd met haar kinderen en kleinkinderen haar veel geluk brengt.

Hoewel ze tegenwoordig minder vaak optreedt dan vroeger, staat ze nog regelmatig op het podium.

Haar liedjes roepen bij veel mensen warme herinneringen op aan dansavonden, familiefeesten en gezellige uren met de radio of de platenspeler.

Ook na al die jaren zijn de liedjes van Corry Konings nog regelmatig te horen op de radio en tijdens Nederlandstalige muzikavonden.

Haar muziek laat zien dat een goed lied nooit oud wordt.

En wie weet... neuriet u na het lezen van dit artikel stiekem ook weer even mee met **Huilen is voor jou te laat**.

Sint Jozef Gendt Grote activiteiten september

Datum & tijd	Activiteit	Kosten	Waar
Do 3 sept 14.00 uur	Vincke mode	-	Hal
19.00 uur	Samenzang	-	Huiskamer Hulhuizen
Do 10 sept 14:00 uur	Muziek van Wim & Co	Eigen consumptie	Gasterij
Zat 12 sept 16:00 uur	Kerk viering	-	't Centrum
Ma 14 sept 14:30 uur	Clini Clowns	-	Huiskamers PG
Di 15 sept 10:00 uur	Bak activiteit	-	't Centrum
Do 17 sept 14:15 uur	Bingo	€6,- per plankje Bez. €8,- Inc. koffie/thee	Gasterij
Zat 19 sept 09:00 uur	Vissen De Snoek Gendt	n.v.t.	H.S.V. de Snoek
Do 24 sept 19:00 uur	Samenzang	-	Hulhuizen PG
Vrij 25 sept 14:00 uur	'Burendag' Met live muziek van Jan Kersten	Bewoners en Huurders Hof van Breunissen	Gasterij
Zat 26 sept 16:00 uur	Kerk viering	-	't Centrum
Zat 26 sept 17:00 uur	De TruckRun Beleef mee vanuit een touringcar	Opgeven via Welzijn	Vertrek vanaf Kloosterplein

Op deze dag: 8 september 1976

De eerste Apple-computer

In september is het 50 jaar geleden dat de verkoop begon van een bijzondere computer: de **Apple I**.

Niemand kon toen vermoeden dat dit eenvoudige apparaat het begin zou zijn van een wereld vol computers, tablets en smartphones.

De Apple I werd bedacht door twee jonge Amerikanen: **Steve Jobs** en **Steve Wozniak**. Zij bouwden de computer niet in een grote fabriek, maar gewoon in de garage van de ouders van Steve Jobs.

Er zat geen beeldscherm, geen toetsenbord en zelfs geen kast omheen.

Kopers kregen alleen een printplaat met de onderdelen erop.

Wie de computer wilde gebruiken, moest zelf een toetsenbord en een televisie aansluiten.

In 1976 was een computer nog iets heel bijzonders.

Op kantoor werkte men met typemachines, brieven werden met de post verstuurd en bankzaken regelde je aan het loket.

Niemand stuurde e-mails en internet bestond voor gewone mensen nog niet.

De Apple I was niet de allereerste computer

Al in de jaren veertig werden de eerste elektronische computers gebouwd.

Een bekende was de **ENIAC**, die in **1946** in de Verenigde Staten in gebruik werd genomen.

Die machine vulde een hele zaal, woog zo'n 30 ton en gebruikte duizenden elektronenbuizen.

De Apple I kostte destijds **666 dollar en 66 cent**.

Dat leek veel geld, maar het bleek een goede investering voor de mensen die er een kochten.

Er zijn maar ongeveer 200 exemplaren gemaakt.

Vandaag de dag zijn de overgebleven Apple I-computers zeldzaam.

Op veilingen brengen ze soms wel enkele honderdduizenden euro's op.

Het kleine bedrijfje Apple groeide in de jaren daarna uit tot een van de bekendste technologiebedrijven ter wereld.

Toch begon het allemaal met een eenvoudige computer die met veel enthousiasme in een garage werd gebouwd.

Als we nu een foto sturen, beeldbellen met familie of een spelletje spelen op een tablet, is het bijna niet voor te stellen dat dit allemaal begon met zo'n eenvoudige machine, vijftig jaar geleden.

Koning, keizer, admiraal

Mocht je toevallig zitten te eten, dan zou ik het bestek maar even neerleggen.
Dit verhaaltje is niet bepaald de juiste kost als je van een ontbijtje of een stampotje wilt genieten.

De eerste jaren van mijn leven gleden langs me heen zonder dat ik er erg in had.
Mijn ouders hadden het maar druk met mij.
Wiegen en voeden en ja..., *als d'r wat ien geet, kum ut er ok wer uut.*
Tegenwoordig hebben ouders het veel makkelijker.
De blagen doen alles in zo'n pamber.
Daarna dichtvouwen en hupsakee de vieze zooi in de klike.
Toen ik op deze aardkloot kwam, was dat wel anders.
Mijn uitwerpselen gingen in een luier, dichtgemaakt met een grote sluitspeld.
De smerige luiers werden uitgespoeld, in de week gezet en later hingen ze
buuten, schôn en stief te wapperen oan de lient.

Jaren later kwam het moment dat ik gepromoveerd werd van luierdrager tot potjeszitter.
Het ritueel 'op 't potje gaan' was een hele vooruitgang.
Daar zat je dan in je blote kont op het kouwe potje en iedereen kon meegenieten of het me lukte met de boodschap.
Maar goed, dat potje was een tussenstation naar het grotemensenwerk.
Op een gegeven moment mocht ik mijn kunsten vertonen op de houten poepdoos.
Dat was even wennen.
Niet zomaar met je blote kont ergens midden in huis je behoefte doen, nee dit was serieus werk op de wc, of zoals wij het noemden: de plee.
Niet dat de plee veel voorstelde.
Het was een provisorisch in elkaar getimmerde houten poepdoos, achter een deurtje van scheefgetrokken plankjes, bungelend aan wat gammele scharniertjes.
Van een vrij-of bezetslot hadden ze nog nooit gehoord.
Je kon de deur afsluiten met zo'n haakje in een oogje, maar dat hadden ze net zo goed weg kunnen laten.
De onderkant van de deur hing zo hoog dat je d'r met gemak onderdoor kon kijken.
Dus als er iemand op zat, hoefde je maar te bukken en dan zag je aan de boks of directoire op de enkels wie er op de poepdoos zat.
Bij hoge nood werd er dan geroepen: *"Schiet 's op, bi'j bijna kloar?"*
Even met gemak op het toilet zitten om een bruine trui te breien? Ho maar.

En dan het wc-papier. Bij ons was er geen sprake van drielaagse zachtheid.
We moesten het doen met een paar stroken papier aan een spijker in de muur, geknipt van oude kranten of tijdschriften.
Als je daar je werk zat te doen, kon je de Suske en Wiske van drie weken terug lezen.
Je moest wel goed uitkijken hoe je dat papier gebruikte, want voor je het wist liep je rond met het oude nieuws in spiegelschrift op je billen.

Misschien vraagt u zich af wat er met al die ontlasting gebeurde?
Bij ons achter het huis hadden we een gierput en daarin verdween ons dagelijkse werk.
Zo nu en dan, als de put goed vol zat, kwam Toon de Rommel.
In Bemmelen was Toon een vaste verschijning met zijn gierkar, getrokken door een ouwe knol.
Als Toon voorbij kwam, trokken de meeste mensen de neus op.
Maar hij deed heel nuttig werk.

De buurt wist dan al dat ze de ramen moesten sluiten.
Om achter het huis te komen, moest Toon met paard en kar flink manoeuvreren.
Regelmatig hoorden we Toon dan het commando roepen: "*Truug op!*"
Achteruitlopend zette de knol de kar netjes bij de put.
Vervolgens werd de put opengemaakt en leeggepompt.
Wij mochten nooit te dicht in de buurt komen, want moeders was als de dood dat er eentje van ons in zou kukelen.
We deelden de put met de buren en een wat oudere buurjongen was zo'n kwajong die altijd net iets meer durfde.

Op een dag toen de put weer eens geleidigd moest worden, stond de knol al geduldig voor de gierkar te wachten.
Het beest leek zich nergens druk om te maken.
Mijn broer was net schoongewassen en stond met z'n handen op de rug naar de knol te kijken, alsof het de normaalste zaak van de wereld was.
Toen fluisterde de buurjongen hem in het oor: "Als je aan de hendel trekt, dan schiet de knol op hol."
Mijn broer keek naar de knol, dacht niet lang na en greep nieuwsgierig de hendel beet.
Hij trok hem even over en liet meteen weer los.
Maar het kwaad was al geschied: hij kreeg een flinke lading vieze bruine smurrie over zich heen.
Zijn schone koppie en kleren, alles zat onder en de knol bleef rustig staan.
De buurjongen kreeg flink op zijn sodemieter en mijn moeder was des duivels.
Ze stond later gewoon te kokhalzen om mijn broer weer schoon te krijgen.
Daarbij viel ze bijna om van de lucht.

Als de put leeg was en de kar vol, dan sukkelde Toon weer langzaam terug de weg op.
Hij wist waar hij naar toe moest: naar het bij ons in de buurt gelegen Papenland.
Daar werd de hele lading smurrie over het land uitgereden.
Uitstekende mest voor de piepers en groente die er later groeiden.
Dat het in de buurt niet bepaald naar eau de cologne van 4711 rook, begrijpt u wel.
De ramen waren gesloten, maar later smaakten de piepers er niet minder om.
Integendeel!

Zo ging dat in mijn jeugd en gelukkig is er in de loop der jaren heel wat veranderd.
De ouderwetse poepdoos is veranderd in een luxe kamertje.
Er zit niemand meer onder de deur door te gluren of te roepen of je nog niet klaar bent.
Er zijn zelfs toiletputten met afstandsbediening.
Je hoeft maar op een knopje te drukken en er gebeurt van alles.

Maar hoe het vroeger ook was en nu is:
"Koning, keizer of admiraal, schijten moeten we allemaal."

Een inwoner van de Gemeente Lingewaard.

Evenementen Lingewaard september 2026

5 september

Boekenmarkt Huissen

Locatie: Centrum Huissen

Tijd: van 10.00 tot 17.00 uur

12 september

Aalbers-taptoe Bemmelen

Door Erika Bemmelen met diverse show en muziekkorpsen

Locatie: Gazon voor kasteel Kinkelenburg

Tijd: 20.00 tot 22.30 uur

13 september

Wielerronde van Bemmelen

Met diverse wedstrijden, ook voor de jeugd vanaf 5 jaar

Locatie: centrum van Bemmelen

Tijd: 10.00 tot 17.30 uur

19 t/m 22 september

Kermis Doornenburg

Locatie: Kerkstraat

20 september

Rommelmarkt Gendt

Locatie: Zaal Providentia

Tijd: 10.00 tot 15.00 uur

24 september

Vleiskeure Huissen met muziek en div stands

Locatie: vanaf van Wijkplein tot aan het Centrum

Tijd: aanvang 18.30 uur

25 t/m 29 september

Kermis Huissen

Locatie: Molenweide in Huissen

27 september

Themazondag met kermismarkt en live muziek Huissen

Locatie: Centrum Huissen

Plant van de maand september: De Herfstaster

De bloem die de zomer nog even vasthoudt

Terwijl de dagen langzaam korter worden en de eerste bladeren beginnen te verkleuren, zorgt de **herfstaster** voor een vrolijke verrassing.

Juist wanneer veel zomerbloemen zijn uitgebloeid, staan de asters volop in bloei.

Met hun paarse, roze, blauwe of witte bloemen brengen ze kleur in de tuin en op het balkon.

Geen wonder dat de herfstaster al tientallen jaren een geliefde plant is.

In veel tuinen van vroeger stond wel een grote pol asters langs het tuinpad of bij de schuur.

Jaar na jaar kwamen ze vanzelf weer op, zonder dat er veel aan gedaan hoefde te worden.

Wist u dat...

- De naam '**aster**' uit het Grieks komt en '**ster**' betekent?
Kijkt u maar eens goed naar de bloem: de bloemblaadjes vormen samen een prachtig sterretje.
- Er honderden verschillende soorten asters bestaan?
- De meeste herfstasters bloeien van **september tot soms wel in november**?
- Bijen, hommels en vlinders dol zijn op de bloemen?
In het najaar is er niet veel nectar meer te vinden, waardoor de herfstaster een belangrijk 'restaurant' is voor insecten.
- De plant winterhard is?
Na de winter loopt hij in het voorjaar gewoon weer uit.

Een plant zonder kapsones

De herfstaster is een echte doorzetter.

Zet hem op een zonnige plek, geef af en toe wat water tijdens droge perioden en hij doet de rest zelf.

Daarom was deze plant vroeger ook zo populair.

Tuinieren moest vooral gezellig zijn en niet te veel werk opleveren.

Na een paar jaar kan de plant behoorlijk groot worden.

Veel mensen staken hem dan in het voorjaar met een spade in twee of drie stukken.

Zo kreeg je gratis nieuwe planten om zelf te houden of weg te geven aan burens of familie.

Vlinders op bezoek

Op een zonnige septembermiddag is het een prachtig gezicht.

Vlinders fladderen van bloem naar bloem en ook bijen en hommels weten de herfstaster feilloos te vinden.

De plant helpt deze insecten de laatste warme weken van het jaar door.

De herfstaster wordt ook wel de "laatste glimlach van de tuin" genoemd.

Terwijl veel bloemen afscheid nemen van de zomer, laat de herfstaster nog wekenlang haar kleurrijke bloemen zien.

Boontjes

Jan is een moeilijke man – maar ik mag hem wel.

Ik noem hem altijd Boontjes.

Hij is vooral moeilijk voor zichzelf.

Jan is een jaar of vierendertig, schat ik.

Hij heeft al eens een keer een dametje getrouwd,
maar weer losgelaten,

of zij hem, dat weet ik niet zo precies,

want ik weet eigenlijk helemaal niet zoveel van Jan,
hoewel ik hem regelmatig ontmoet.

Ik weet alleen met zekerheid dat hij uitermate zwaar tilt

aan het leven en dat hij zóveel bezig is met zichzelf,

dat hij zichzelf op weg naar wat alledaags geluk voortdurend voor de voeten loopt.

Gisteren heb ik hem weer eens wat opgekrikt, voor zover dat tenminste mogelijk is.

Ik denk wel eens, met dit slag mensen kun je wel aan het krikken blijven.

Ze hebben het nooit *écht* moeilijk gehad en als ze het wel moeilijk hadden, was er altijd iemand in de onmiddellijke nabijheid om hulp te bieden.

En hoe sociaal zo iets ook mag lijken, ze hebben daardoor nooit echt de kans gehad om hun eigen boontjes zelf te doppen.

Er waren altijd wel 'doppers' in de buurt.

Zo zijn het mensen geworden die hun moeilijkheden als het ware koesteren en zich graag met die moeilijkheden in het centrum van de belangstelling plaatsen.

Ze voelen zich behaaglijk als de anderen aan hen beginnen te sleutelen.

"Kun je dit ene schroefje nog even wat aandraaien?"

"Mijn hoofd staat ook nog wat los, geloof ik, vind je niet?"

Ze gaan naar therapeuten en therakneuten, ze zoeken het in het kastje en in de muur,
vandaag in het ouwe en morgen weer in het nieuwe.

Ze zoeken her en der, behalve in zichzelf.

Juist door al te veel aandacht en al te veel zorg en gedokter uit hun omgeving, zijn ze ontkracht en min of meer te lui geworden om de waarheid in zichzelf op te sporen.

Ze spreken over hun moeilijkheden, alsof zij het alléén moeilijk hebben en daarom heb ik eerlijk gezegd niet zoveel trek meer in de moeilijkheden van Jan.

Niet Jan alleen, maar Jan en Alleman hebben te maken met minstens evenveel moeilijkheden.

De stoel, waarop ik zit heeft het niet moeilijk,

maar alle dingen die leven wel.

Moeilijkheden horen bij het leven.

Leven zonder moeilijkheden gaat niet.

De mens krijgt plotseling een optater,
een hartattaque, waar hij hevig van schrikt;

zo krijgt een boom die in de zon staat ook
een klap als de ijskoude regen hem plotseling
op zijn botten klettert of als de wind hem onverwacht
de kleren van het lijf ruikt.

Er is geen plant, geen spriet, geen dier, geen vogel
of het kent moeilijkheden in het leven.

De prijs van gebukt gaan onder dit of dat moet je
betalen voor de vele andere momenten van welbehagen.

Dat is niks nieuws.

Zo hoort het.

Het is dan ook bijna vanzelfsprekend, dat de sterkste mensen de mensen zijn die het het moeilijkste hebben gehad, maar die, toen ze in de puree zaten, op eigen kracht weer *uit* die puree gekropen zijn.

Ze hebben leren omgaan met moeilijkheden.

Sommigen hebben ermee gevochten.

Leven moet je leren, maar buiten de moeilijkheden om leer je het *nóóit*.

Zij die het allemaal hebben meegemaakt, de winst en het verlies, zij hebben recht van spreken, maar ondanks dat recht van spreken *hóór* je ze er nauwelijks over.

Wie je wel hoort zijn degenen die telkens weer iemand vinden, waar ze op kunnen leunen en die het wel weer voor hen op zal knappen.

Jan ging gisteren opgewekt de deur uit moet ik zeggen, *dàt* wel.

Toen ik hem het pad af zag lopen, had ik hem achterna willen roepen:

"Helpers wèg...éérste ronde."

Uit: "Ik heb het leven lief"

Toon Hermans

~~~~~

Prijswinnaars puzzel augustus 2026

De juiste oplossing is: poppenkast

De puzzel is gewonnen door:

in Sancta Maria, Huissen:

Mevrouw Kock

Kamer 24M

in Liduina, Bemmelen:

Mevrouw Krevel

Kamer 4

in St. Jozef, Lent:

Mevrouw Daams

Appartement 33-2

in St. Jozef, Gendt:

Mevrouw v/d Kamp - Verhoeven

Kamer 101

Proficiat en u ontvangt binnenkort uw prijs!

~~~~~

Ode aan Market-Garden

Sluit even je ogen en denk aan die tijd
dat Arnhem die zondag zou worden bevrijd
Denk aan de soldaten, zij waren ons trouw
zij vochten voor Arnhem en stierven voor jou

Kijk even naar boven en tuur naar de lucht
daar zag je ze vallen in een vogelse vlucht
Die rode baretten, met moed en vol vuur
strijdvaardig voor Arnhem, al was de prijs duur

Sluit even je ogen bij wat u nu heeft
hun strijd was voor vrede, waarin u nu leeft
Sluit even je ogen en besef, burgerij
zij gaven de vrijheid, aan jou en aan mij

Vouw even je handen, voor de Pool en de Brit
voor hen die hier slapen, hun kruisen zijn wit
Open nu maar je ogen; vergeet nooit wat je zag
onze stad kon herleven; door hun strijd en hun slag

23 september begin van de herfst!

Kenmerken van de herfst

- Het wordt steeds vroeger donker.
- De zon heeft steeds minder kracht, omdat hij lager staat en het wordt steeds kouder.
- De wintertijd gaat weer in.
- Bomen en planten maken zich op voor de winter.
- Je ziet veel vruchten en zaden in het bos.
- Sommige dieren maken zich klaar voor hun winterslaap of winterrust.
- Trekvogels trekken naar warmere gebieden om te overwinteren.

Herfstkleuren

In de herfst maken planten en bomen zich klaar voor de winter.

In de herfst worden de dagen korter.

De bladeren krijgen steeds minder energie van de zon.

Ze maken dus steeds minder voedsel.

Wel blijven ze water verdampen.

Door de kou kan de boom geen water meer opzuigen.

Als de bladeren aan de boom zouden blijven zitten, droogt de boom uit.

De boom zou dan doodgaan.

Daarom haalt de boom het bladgroen en andere bruikbare stoffen uit de bladeren.

Als het bladgroen uit de bladeren verdwijnt, zie je alleen nog de rode en gele kleurstoffen van het blad.

Zo ontstaan de prachtige herfstkleuren.

Knoppen

Ook maken struiken en bomen vast knoppen, die in het voorjaar weer gaan uitlopen.

De knoppen zijn goed beschermd tegen de kou door schubben, die soms ook heel stevig en kleverig zijn, zoals de kastanje.

Sommige knoppen zijn heel klein, maar anderen weer best heel groot (kastanje).

Eenjarige planten sterven helemaal af, maar bij meerjarige planten sterven alleen de bovengrondse bladeren af.

De wortelstok, wortelknol of een bloembol zal in de lente weer gaan uitlopen en een nieuwe plant of bloem vormen.

Herfst! ~

**Blaadjes op de straten,
blaadjes op het gras
blaadjes op de huizen
blaadjes op 't terras.
blaadjes op de enkels,
blaadjes in het bos
blaadjes op mijn haren
blaadjes op het mos.
blaadjes op kastanjes,
blaadjes op de grond.
't Windje blaast de blaadjes
vrolijk in het rond.**

Telefoonnummers St. Jozef, Gendt

Als elke seconde telt....	112
Klantenservicebureau RijnWaal Zorggroep	(0481) 47 06 60
Centrale Cliëntenraad RijnWaal Zorggroep	(0481) 47 06 60
Seniorenpastoraat en Vertrouwenspersoon: Drs. John Rademakers	(0481) 48 15 97 06 49 40 89 65
Geestelijk verzorger Ellen Tijmes	(0481) 47 06 00

Jong en oud

Als je ouder bent,
moet je sterker in je schoenen staan dan ooit, want...

Als de jeugd moe is,
zijn ze aan vakantie toe.
Als oude mensen moe zijn, zegt men:
'Ze takelen wel af, hè. . . '

Als de jeugd bezwaren maakt,
hebben ze een uitgesproken mening.
Als oude mensen bezwaren maken,
hebben ze het niet goed begrepen.

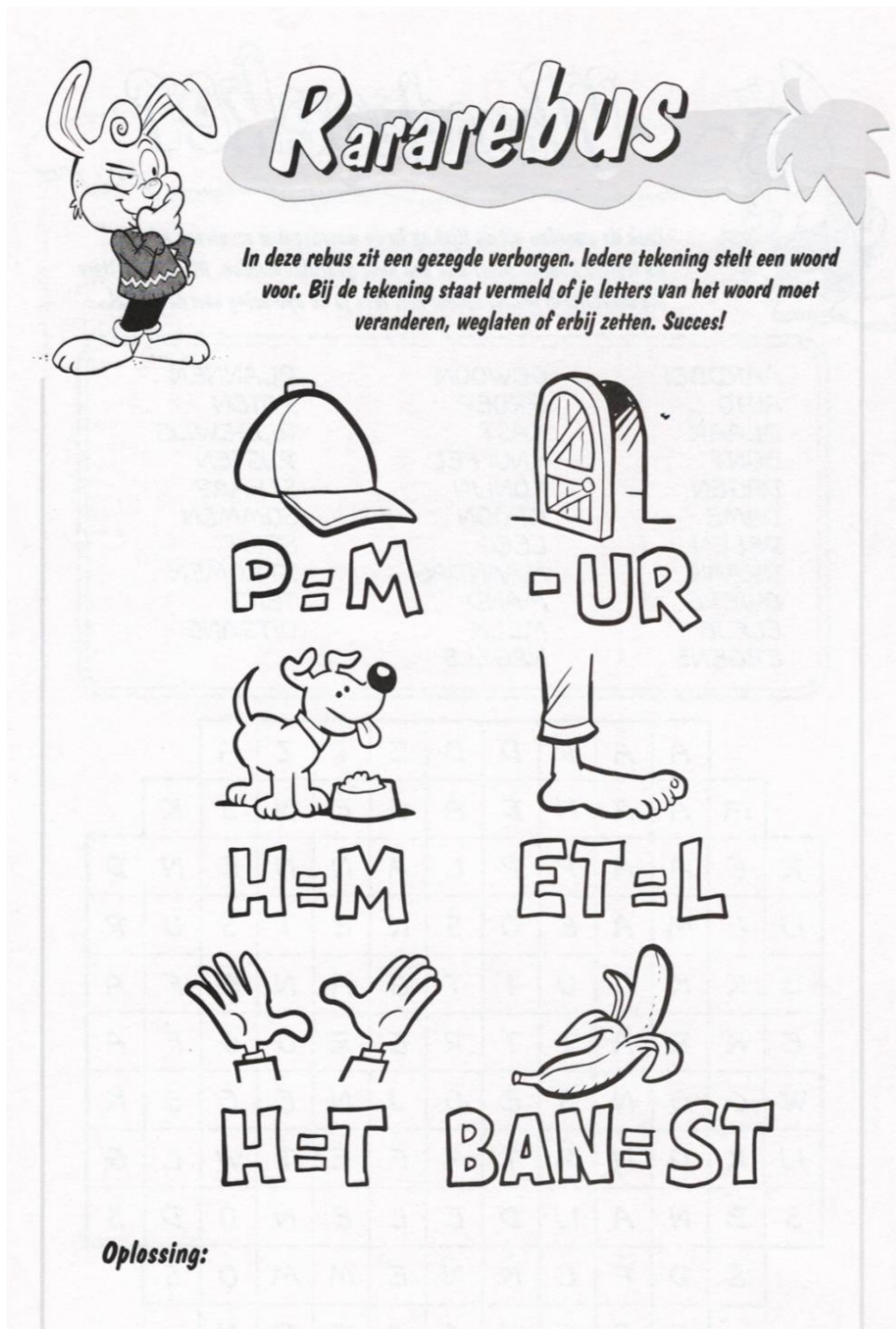
Als de jeugd verliefd is,
voelt men zich jong.
Als oude mensen verliefd zijn,
vindt men dat kinderachtig.

Als bij de jeugd iets mislukt, zegt men:
'Volgende keer beter,
we gaan er weer keihard tegenaan
Als oude mensen dat gebeurt, zegt men:
'Laat maar, dat heeft toch geen zin meer.'

Als de jeugd iets vergeet, zegt men:
'Ik heb het ook zo waanzinnig druk.'
Als oude mensen iets vergeten, zeggen we:
'Hij wordt dement.'

Als de jeugd depressief is,
hebben ze problemen.
Als oudere mensen depressief zijn,
moeten ze niet zeuren.

Mevrouw/Meneer:.....

Kamer/appartement:.....

Oplossing:.....

De oplossing kunt u t/m de 9de van deze maand inleveren bij:

Sancta Maria, Huissen: in de bus van "Op de Hoogte" in de ontmoetingsruimte

Liduina, Bemmelen: in de ideeënbus in de recreatiezaal

St. Jozef, Lent: in de rode brievenbus van "Op de Hoogte" bij het restaurant

St. Jozef, Gendt: afgeven bij de receptie

U BENT WEER OP DE HOOGTE!

St Jozef Gendt
Kloosterplein 4
6691 CX Gendt
0481 421338

St. Jozef Lent
Lentse Schoolstraat 29
6663 CP Lent
024-3813600

Liduina
Gouden Appel 120
6681 WP Bommel
0481-470600

Sancta Maria
Helmichstraat 22 - 26
6851 CC Huissen
026-3263300